

NOTAT

Til ministeren

30. november 2011

Høringsnotat: Høring over forslag til lov om ændring af Teaterloven og tre tilhørende bekendtgørelser

Indledning

Kulturministeriet indbød til høring over forslag til lov om ændring af Teaterloven og tre tilhørende bekendtgørelser den 31. oktober 2011. Høringen blev sendt til 44 høringssparter, og der er modtaget høringssvar fra 26. Der er desuden modtaget 2 høringssvar fra andre parter. Se vedlagte liste over høringssparter med markering af de høringssparter, der har afgivet svar. Kommunernes Landsforening har afgivet et foreløbigt høringssvar med forbehold for behandling af lovforslaget i KLs bestyrelse den 15. december 2011.

I det følgende er resultatet af høringen over forslag til lov om ændring af Teaterloven beskrevet. Resultatet af høringen over udkastene til bekendtgørelse om Det Københavnske Teatersamarbejde, egnsteatre og små storbyteatre vil blive gennemgået med henblik på eventuelle justeringer af bekendtgørelserne inden de skal træde i kraft.

Generelle bemærkninger i høringssvarene

Lovforslagets udformning og ambitionsniveau

Flere udtrykker beklagelse over, at det ikke er lykkedes at gennemføre mere gennemgribende ændringer. For eksempel efterlyser Dansk Amatørteatersamvirke en højere grad af teaterpolitisk helhedstænkning, der inkluderer det samlede teaterliv i Danmark. Foreningen af Danske Dramaturger udtrykker forstemthed over den manglende politiske vilje til at lave en grundlæggende gennemarbejdet ny teaterlov, som vil tage såvel visionerne fra teaterrapporten som branchens ønsker om fornyelse og nytænkning inden for området alvorligt. Også Statens Kunstråd kunne have ønsket sig mere markante ændringer. Foreningen af Uafhængige Scenekunstnere beklager, at opfølgningen på rapporten Veje til udvikling ikke inddrog det ikke-institutionelle område og mener derfor, at den efterfølgende konklusion om, at "teaterstøtten i Danmark grundlæggende er velfungerende", hverken er tidssvarende eller repræsentativ. Teatercentrum udtrykker beklagelse over det meget lange forløb der er gået forud for ændringen af teaterloven, og at det endnu en gang kun har ført til småjusteringer af virkeligheden og ikke en modig og visionær reformation af teaterlandskabet.

Teatrenes Interesseorganisation (TIO) oplever de foreslåede ændringer som udtryk for en nedprioritering af det statslige engagement i teatrene og i sidste ende i statens interesse i at sikre publikum adgang til scenekunst af høj kunstnerisk kvalitet over hele landet. Scenekunstnetværket i Region Midtjylland deler samme holdning og formulering.

Teatrenes Interesseorganisation (TIO) finder det alarmerende, at en række ændrin-

ger i lovforslaget ikke har været en del af aftalen af 21. juni 2011.

Dansens Hus, Scenekunstnere Uden Scene og Foreningen af Uafhængige Scenekunstnere foreslår, at Teaterloven ændrer navn til Scenekunstloven og at ordet teater i loven erstattes med ordet scenekunst. Samstemmende hermed foreslår Dansk Artistforbund at Teaterloven giver en bred definition af begrebet teater og efterlyser, at det stigende antal scenekunstneriske udtryk nævnes eksplicit i lovteksten. Foreningen af Uafhængige Scenekunstnere foreslår, at lovteksten justeres, så den benytter en mere inkluderende og tidssvarende terminologi, der sikrer, at de scenekunstneriske aktører, som bevæger sig i det ikke-institutionelle felt anerkendes for deres bidrag til innovation og udveksling i landets professionelle scenekunstmiljø. Foreningen af Uafhængige Scenekunstnere finder brugen af begrebet teater frem for scenekunst problematisk.

Større fleksibilitet i regelsættet

Dansk Skuespillerforbund udtrykker bekymring for at hensigten med at skabe ensartede regelsæt viser sig at være en ulempe, fordi ensretningen ikke tilgodeser de yderst forskelligartede vilkår der er for scenekunst.

Foreningen af Danske Sceneinstruktører udtrykker tilfredshed med lovforslagets bestræbelser på at skabe smidighed i driftsstøtteordningerne.

Foreningen af Uafhængige Scenekunstnere bakker op om de foreslåede ændringer, som peger på større fleksibilitet i systemer, tilskudsordninger og institutioner.

Det Københavnske Teatersamarbejde

Danske Dramatikere udtrykker sig kritisk overfor beslutningen om at bevare den administrative overbygning i Det Københavnske Teatersamarbejde, idet de mener, at den udgør et fordyrende ekstraledd og åbner mulighed for uvedkommende indblanding i de enkelte teatres kunstneriske linje. Danske Dramatikere mener ikke at centraliseringen af administrationen resulterer i kunstnerisk mangfoldighed. Foreningen af Danske Sceneinstruktører er på linje med Foreningen af Danske Dramatikere i denne kritik.

Dansk Kunstnerråd og Danske Scenografer bifalder, at de enkelte teatre i Det Københavnske Teatersamarbejde tillægges større selvstændighed, og Danske Dramatikere finder det positivt, at bestyrelserne for de enkelte teatre i Det Københavnske Teaterfællesskab ifølge forslaget fremover skal udpege egne ledere for teatrene.

Danske Scenografer taler i deres høringsbidrag for en udpegning af bestyrelsen for Det Københavnske Teatersamarbejde, hvor også medarbejdere i Det Københavnske Teatersamarbejde udpeger et medlem.

Københavns Teater udtrykker sin tilfredshed med den afklaring af organisationsstrukturen, der findes i de foreslåede bestemmelser om Det Københavnske Teatersamarbejde.

Jørn Langsted fra Afdeling for Dramaturgi ved Institut for Æstetiske fag på Aarhus Universitet mener, at bestemmelsen i den gældende lov § 14 d, stk. 2, som fastsætter, at det er bestyrelsen for Det Københavnske Teatersamarbejde, der træffer beslutning om hvilke teatre, der skal tilbydes at indgå i Det Københavnske Teatersamarbejde, er overflødig, når folketingspolitikere kan ændre bestyrelsens beslutninger ved at lave specialordninger for teatre, som bestyrelsen måtte beslutte skal udtræde af ordningen. Lovforslaget ændrer ikke bestemmelsen.

Åben Scene

Danske Dramatikere og Sammenslutningen af Danske Scenografer efterlyser, at der afsættes en særlig bevilling til åben scene på finansloven, og undrer sig over, at lovforslaget ikke fastlægger, at en åben scene skal etableres. Dette efterlyses også af Dansk Artistforbund. Endelig kritiserer Danske Dramatikere fremdriften i arbejdet med at etablere en åben scene. Også Foreningen af Danske Dramaturger efterlyser lovtæst om åben scene. Foreningen af Danske Sceneinstruktører foreslår en finansiering af åben scene tilvejebragt ved nedlæggelse af Det Københavnske Teatersamarbejde. Teatrenes Interesseorganisation (TIO) ser frem til en løsningsmodel for åben scene problematikken.

Foreningen af Uafhængige Scenekunstnere foreslår, at der udstedes en selvstændig bekendtgørelse om åben scene.

Samarbejde på tværs

Scenekunstnetværket i Region Midtjylland ser løsningen af åben scene problematikken som en mulighed for højere grad af udveksling mellem det københavnske teatermiljø og teatre i resten af landet.

Danske Dramatikere efterlyser formuleringer i lovforslaget, som afspejler intentionerne i aftalen om teater af 21. juni, om at de store teatre skal samarbejde nationalt og internationalt og med mindre teatre uden fast scene osv.

Egnsteatre og små storbyteatre

Danmarks Teaterforeninger udtrykker glæde over, at lovforslaget muliggør etablering af egentlige regionsteatre ved at slutte egnsteatre sammen.

Danske Dramatikere billiger de foreslåede smidigere forhold for egnsteatrene og håber, at smidigheden også vil komme de små storbyteatre til gode.

Teatrenes interesseorganisation (TIO), Teatercentrum, Dansk Kunstnerråd, Dansk Skuespillerforbund og Statens Kunstråd anbefaler en tilbagevenden til en refusionsordning for egnsteatre, hvor 50 % refunderes – en bevægelse væk fra rammestyring. Statens Kunstråd anbefaler, at rammestyring af egnsteaterområdet ophæves, så der bliver et system, der i højere grad tilskynder kommunernes ønske om og vilje til at satse på egnsteatre. Danske Dramatikere udtrykker ønske om, at statens engagement i egnsteaterrefusionen bliver fastholdt og udbygget. Statens Kunstråd og TIO anbefaler tillige, at tilskuddet til de små storbyteatre også sættes fri af rammestyring.

Teatrenes Interesseorganisation (TIO) anbefaler, at det indskrives i lovtæksten at egnsteatrene og de små storbyteatre skal organiseres som selvejende institutioner med egen bestyrelse, der ansætter ledelsen på teatret.

Forskydning hen mod administrative afgørelser

Refusionsudvalget (for børneteater) giver udtryk for, at lovforslaget resulterer i en forskydning af ansvarsfordelingen mellem armslængdeorganerne og Kunststyrelsen/Kulturministeriet i forhold til den nuværende lov. Som eksempel herpå nævner udvalget nedlæggelsen af egnsteaterkonsulentordningen og formuleringen i forslaget til ændring af Teaterlovens § 5, så teatre fremover efter udvalgets mening kan tildeles og fratages tilskud gennem ændring af bekendtgørelsen. Også Teaterbiletter.dk, Jørn Langsted fra Afdeling for Dramaturgi ved Institut for Æstetiske fag på Aarhus Universitet og Teatrenes Interesseorganisation (TIO) finder det betænkeligt at de foreslåede ændringer flytter ansvar fra politisk hold til administrativt niveau.

Øvrige generelle bemærkninger

Kommunernes Landsforening udtrykker i sit foreløbige svar ærgrelse over, at lovforslaget ikke omfatter forslag om forenklinger på børneteaterrefusionsområdet. Det foreløbige svar er afgivet med forbehold for eventuelle kommunale merudgifter i medfør af lovforslaget og bekendtgørelsen. Teatercentrum noterer sig, at teaterlovens § 25 om børneteaterrefusionsordningen ikke er berørt af denne teaterlovsrevision.

Dansk Skuespillerforbund anbefaler, at ønsket om udvikling af scenekunstmrådet følges af tildeling af yderligere midler fra statens side.

Danske Dramatikere efterlyser fokus på kvalitetsvurdering af det store teatres virke inklusiv Det Kongelige Teater.

Danske Dramatikere efterlyser bestemmelser og ordninger, der i langt højere grad forpligter teatrene til at fokusere på dansk dramatik og udvikling af teatersproget.

Danske Dramatikere udtrykker kritik af, at Det Ny Teater optages med egen bevilling på finansloven.

Foreningen af Uafhængige Scenekunstnere anfører, at en fortsat lovmæssig usynlighed (for de ikke-institutionelle scenekunstaktører) vil påvirke både økonomi, stabilitet, bæredygtighed, publikum og produktion i feltet (af aktører) og dermed betyde et markant tab for den samlede scenekunstbranche i form af nytænkende og konventionsbrydende scenekunstprojekter, som aldrig ser dagens lys.

Danmarks Teaterforeninger gør opmærksom på, at det er vigtigt at fremhæve Folke-teatrets særlige status i forbindelse med turné, og vigtigheden af at den deraf følgende særlige styreform, som teatret har, bevares.

Dansk Artistforbund foreslår, at det fremover skal fremgå af § 18, stk. 2, at også ny-cirkus er omfattet af begrebet teater.

Danske Dramatikere foreslår en genoprettelse af et statsensemble for børne- og ungdomsteater.

Dansk Amatørteatersamvirke foreslår at fødekæden på teaterområdet sikres ved at der med Teaterloven sikres kommunale teater- og dramaskoler samt teatergrundkurser, som pendant til de musikalske grundkurser. Det foreslås at yde statsligt tilskud til sådanne skoler.

Foreningen af Danske Sceneinstruktører foreslår, at der etableres en udviklingspulje, som ligestiller alle teatre og scenekunstprojekter af faglig karakter. Foreningen af Uafhængige Scenekunstnere foreslår også en selvstændig udviklingspulje, som skal tjene til fremme af den fremtidige udvikling af landets scenekunst ved at give konkret opbakning til den eksperimenterende praksis.

Foreningen af Danske Sceneinstruktører foreslår, at der i samarbejde med Erhvervsministeriet og Udenrigsministeriet tilvejebringes midler til at hjælpe danske sceneinstruktører til at arbejde uden for landets grænser.

Teaterbiletter.dk foreslår, at Teaterloven omtaler scenekunstportalen og udviklingen af denne. Forslaget begrundes blandt andet med ønsket om at sikre midler til scenekunstportalen i fremtiden.

Foreningen af Uafhængige Scenekunstnere foreslår, at bevillingerne til det ikke-institutionelle område øges med flere produktionsmidler

Bekendtgørelserne

Høringen har også resulteret i bemærkninger til de tre bekendtgørelser, som har været med i høringen. Bekendtgørelserne vil blive gennemarbejdet på baggrund af høringen. Særligt har der vist sig en u hensigtsmæssighed i udkastet til bekendtgørelse om egnsteatre, fordi den hidtil gældende dispensation for et antal egnsteatre til kun at opføre en produktion årligt er gledet ud. Det betyder, at de pågældende teatre ikke vil være refusionsberettigede efter den ændrede bekendtgørelse. Det har ikke været hensigten at udelukke allerede godkendte egnsteatre, derfor vil dispensationen blive indarbejdet i bekendtgørelsen om egnsteatre igen.

Kommentarer

De fleste af de generelle kommentarer relaterer sig i lige så høj grad til forholdene på teaterområdet generelt som til lovforslaget. De kommentarer, som giver anledning til at justere lovforslaget eller bemærkningerne til dette, vil være angivet under bemærkningerne til de enkelte ændringsforslag.

Ifølge Aftale om en række ændringer på teaterområdet af 21. juni 2011, skal forligskredsen behandle et oplæg om en løsning på åben scene problematikken. De indledende drøftelser forventes at finde sted i løbet af december 2011. Høringssvarene om emnet vil indgå som baggrund i oplægget til den politiske drøftelse.

Bemærkninger til de enkelte ændringsforslag

Ad 1. Overskriften til kapitel 3

Foreningen af Uafhængige Scenekunstnere mener at kapiteloverskriften betyder, at ikke institutionel professionel scenekunst ikke er omfattet af loven.

Scenekunstnetværket i Region Midtjylland finder det betænkeligt, at der åbnes for adgang for andre aktører end egentligt professionelt producerende teatre – især når det ikke fremgår, hvordan nye institutioner optages i denne ordning. Scenekunstnetværket i Region Midtjylland foreslår, at der ved tilgang af nye institutioner etableres en procedure, som involverer Statens Kunstråds Scenekunstudvalg.

Kommentarer

Som udgangspunkt lægger lovforslaget ikke op til at kredsen af modtagere skal udvides med flere institutioner end dem, der allerede er optaget som modtagere af et fast driftstilskud på finansloven. Eventuel optagelse af nye institutioner på scenekunstrådet under bestemmelserne i det foreslåede kapitel 3 vil finde sted som et led i finanslovsprocessen. I den forbindelse kan der indhentes en faglig vurdering hos Statens Kunstråds Scenekunstudvalg.

Ad 2. § 5

Jørn Langsted fra Afdeling for Dramaturgi ved Institut for Æstetiske fag på Aarhus Universitet mener, at den foreslåede bestemmelse bliver for generel og i virkeligheden kommer til at dække det samlede teaterlandskab og stort set samtlige teatre.

Danmarks Teaterforeninger er bekymret for, at det vil have en negativ virkning på udbuddet af turnéforestillinger, når der ikke nævnes konkrete institutioner med hovedansvar for udbud af turnéforestillinger i Teaterloven.

Dansk Kunstnerråd, Foreningen af Danske Dramaturger og Sammenslutningen af Danske Scenografer er bekymrede for, at forslaget om en fælles bestemmelse for landsdelsscenerne og de turnerende teatre og muligheden for at lade andre institutioner være omfattet af ordningen vil betyde, at tilskuddet til de enkelte institutioner, ikke mindst landsdelsscenerne, bliver mindre. Dansk Kunstnerråd anbefaler, at kredsen af tilskudsmodtagere ikke udvides. Denne bekymring deles af Dansk Skuespillerforbund, som understreger betydningen af at tilskuddet til landsdelsscenerne bevares uændret.

Danske Teatres Fællesorganisation og Folketeatret mener, at forslaget om ikke at nævne tilskudsmodtagende teatre ved navn i loven er et unødigt skridt for at implementere den politiske aftale. Danske Teatres Fællesorganisation frygter, at det efter den foreslåede ændring vil være muligt at nedlægge landsdelsscenerne og de turnerende teatre uden en bred høring af interessenterne, fordi det foreslås, at navnene kun fremgår af bekendtgørelsen. Folketeatret finder det vigtigt, at institutionen (Folketeatret) fortsat kun kan nedlægges med parlamentarisk opbakning. Danske Teatres Fællesorganisation finder ikke, at behandling af tilskuddene til teatrene på finansloven sikrer teatrene mod administrativ nedlæggelse og efterlyser argumenter for ikke fortsat at sikre teatrenes eksistens ved at nævne dem i Teaterloven. Folketeatret mener, at det af teaterpolitiske grunde har en væsentlig værdi i en teaterlov at

udpege det teater, der har turné i hele landet som primær opgave.

Folketeatret spørger om Kulturministeriet fortsat vil være teatrets tilsynsmyndighed og den som hidtil vil indgå rammeaftale med teatret som hidtil.

Scenekunstnere Uden Scene finder, at det er en forbedring, at der ikke længere er navngivne institutioner i denne del af loven, og giver udtryk for at en fremtidig åben scene må kunne rummes inden for bestemmelserne i § 5.

Scenekunstnere Uden Scene og Foreningen af Uafhængige Scenekunstnere foreslår, at der i § 5, stk. 1 tilføjes et litra 5) som følger:

”5) som medvirker til at udvikle scenekunsten gennem eksperimenterende virksomhed og særlige initiativer, herunder varetager internationale aktiviteter”.

Danske Teatres Fællesorganisation foreslår en ændring af § 5, stk. 2 til følgende ordlyd:

”Nærmere regler om betingelser for tilskud ydet efter stk. 1 til de enkelte institutioner fastsættes af kulturministeren.”

Statens Kunstråd tilkendegiver, at rådet ser frem til høringsprocessen vedrørende en ny bekendtgørelse for ”teatre og andre institutioner på scenekunstrådet med særlige opgaver”

Teaterbilletter.dk hilser den øgede fleksibilitet i den foreslåede bestemmelse velkommen, men understreger betydningen af at også andre institutioner end de, som nævnes i bemærkningerne til bestemmelsen, nu eller fremover kan blive omfattet af bestemmelsen.

Dansens Hus hilser muligheden for at institutionen kan omfattes af § 5 velkommen.

Kommentarer

Flere høringsparter giver udtryk for, at den foreslåede ændring af bestemmelsen skulle gøre bevillingerne til blandt andet landsdelsscenerne mere usikre. Det er ikke tilfældet. Det afgørende er bestemmelsen om, at statens bevillinger til teatrene fastsættes på de årlige finanslove. Denne bestemmelse findes i den gældende lov og videreføres i lovforslaget. At teatrene ikke nævnes ved navn i Teaterloven vil ikke være afgørende for udviklingen i deres tilskud. I museumslovgivningen nævnes de enkelte museer med specialer (§ 16-museerne) ikke ved navn, og det har ikke gjort deres tilskud mindre sikre. Når der er blevet tilføjet nye museer under bestemmelsen, er bevillingen på finansloven blevet forhøjet med et tilskud til disse nye institutioner.

Høringssvarene udtrykker også, at det er vigtigt, at loven definerer, at konkrete institutioner har hovedansvar for udbuddet af turnerende teater. Lovforslaget tilstræber generelt større fleksibilitet, og det vil være i dårlig tråd hermed at definere opgaver for navngivne tilskudsmodtagere. Undtagelsen er Det Kongelige Teater, der som statsinstitution behandles anderledes, og Det Københavnske Teatersamarbejde, som repræsenterer en gruppe af tilskudsmodtagere, der heller ikke er navngivet i loven.

Det er blevet fremført, at fjernelsen af navnene på de tilskudsmodtagende scenekunstinstitutioner fra den foreslåede bestemmelse rækker videre end Aftale om en række ændringer på teaterområdet af 21. juni 2011. Det er korrekt, at aftalen alene fastsætter, at teatrene samles i en fælles støtteordning, mens der ikke i aftalen nævnes en udvidelse af ordningen til andre teatre. Der findes imidlertid en række institutioner på scenekunstmrådet, som modtager fast driftstilskud over finansloven, men som ikke er reguleret i Teaterloven. Den foreslåede udformning af bestemmelsen sigter på at tilvejebringe et regelsæt for også disse institutioner.

Det er også anført i høringssvarene, at bestemmelsen er udformet så bredt, at alle scenekunstinstitutioner kunne omfattes. Det er hensigten, at bestemmelsen ikke skal være begrænsende, hvis der på et senere tidspunkt skulle blive behov for at lade flere institutioner på scenekunstmrådet omfatte.

Forslaget om at tilføje et litra 5 til forslaget § 5, stk. 1 vil blive indarbejdet i lovforslaget for at understrege den vægt der lægges på udvikling og internationalisering af scenekunsten i Danmark.

Forslaget om at ændre § 5, stk. 2, så det præciseres, at det skal være tilskuddet til de enkelte institutioner, der fastsættes på finansloven indarbejdes ikke, fordi det ikke er hensigtsmæssigt, at fastlægge den nærmere udformning af finansloven i materiel lovgivning.

Ad 5. Navneændring fra Københavns Teater til Det Københavnske Teatersamarbejde
Statens Kunstråd finder det uhensigtsmæssigt, at betegnelsen Det Københavnske Teatersamarbejde lægger op til en forkortelse, der allerede bruges for Det Kongelige Teater og foreslår, at den officielle forkortelse bliver KTS.

Kommentarer

Fastlæggelsen af den officielle forkortelse af Det Københavnske Teatersamarbejde vil være op til bestyrelsen for institutionen. Forslaget vil blive givet videre til den kommende bestyrelse for Det Københavnske Teatersamarbejde.

Ad 6. § 14

Jørn Langsted fra Afdeling for Dramaturgi ved Institut for Æstetiske fag på Aarhus Universitet mener ikke at lovforslaget begrundes at formuleringerne om målet med Det Københavnske Teatersamarbejde flyttes fra lovteksten til bekendtgørelsen om Det Københavnske Teatersamarbejde.

Danske Teatres Fællesorganisation mener, at formuleringen i andet punktum bør ændres fra "efter dialog" til "efter aftale", fordi udtrykket "efter dialog" skaber usikkerhed om beslutningskompetencen i relation til administrative funktioner, som varetages af Det Københavnske Teatersamarbejde.

Statens Kunstråd betragter det som positivt, at flere administrative funktioner fremover som udgangspunkt skal varetages af de enkelte teatre i Det Københavnske Tea-

tersamarbejde.

Scenekunstnere Uden Scene og Foreningen af Uafhængige Scenekunstnere efterlyser, at der i bestemmelserne om Det Københavnske Teatersamarbejde indføjes, at Det Københavnske Teatersamarbejde kan yde tilskud til "theatres in residence".

Kommentarer

Formålet med at flytte formuleringerne om målet med Det Københavnske Teatersamarbejdes aktiviteter ud af lovtæksten og lade dem fremgå af bekendtgørelsen om Det Københavnske Teatersamarbejde er at samle de tilskudsbetingelser, som gælder under ordningen, et sted. Derved tilstræbes større overskuelighed for brugerne af ordningen. Bemærkningerne til lovforslaget vil blive tilpasset, så denne hensigt tydeliggøres. Skulle et konkret formål som "theatres in residence" nævnes i lovtæksten ville dette formål ikke blive opfyldt, og ordningen ville blive mindre fleksibel i forhold til nytænkning på området. Derfor ændres bestemmelsen ikke så den kræver, at netop dette tilskudsformål opfyldes.

Med hensyn til brug af termen "efter dialog" fastholdes termen i lovforslaget, og det tilføjes i bemærkningerne til lovforslaget, at den endelige beslutningskompetence ligger hos Det Københavnske Teatersamarbejdes bestyrelse. I forhandlingerne forud for indgåelse af Aftale om en række ændringer på teaterområdet var det afgørende vigtigt for de politiske partier, at der er klare beslutningsforhold, samt at der var et grundlag for at samle de administrative funktioner – det vil der ikke være, hvis de enkelte teatre kan melde sig ud og ind af de fælles administrative løsninger.

Ad 7. § 14 b

Dansk Skuespillerforbund kritiserer, at der ikke fremover skal reserveres en særlig pulje til nytænkning og udvikling inden for Det Københavnske Teatersamarbejde, og finder, at det er uhensigtsmæssigt, at det ikke fremgår af lovens bestemmelser at nytænkning og udvikling sættes højt.

Kommentarer

Det er ikke hensigten, at der ikke fremover skal stilles krav om, at teatre under Det Københavnske Teatersamarbejde skal tænke nyt og udvikle deres scenekunstneriske arbejde. Tildelingen af tilskud til teatre under Det Københavnske Teatersamarbejde sker efter indgåelse af flerårige aftaler mellem bestyrelsen for Det Københavnske Teatersamarbejde og de enkelte teatre. I den forbindelse tildeles også midler til nytænkning og udvikling. Som det fremgår af udkastet til bekendtgørelse om Det Københavnske Teatersamarbejde, skal et af emnerne i de flerårige aftaler være nytænkning og udvikling. Jævnfør kommentarerne til Ad 6. § 14 tilstræber lovforslaget at samle alle tilskudsbetingelser et sted i regelsættet, nemlig i bekendtgørelsen.

Ad 8. § 14 d, stk.1

Scenekunstnere Uden Scene foreslår, at fastlæggelse af profilerne for de enkelte teatre under Det Københavnske Teatersamarbejde foretages af disse teatres bestyrelser og at Det Københavnske Teatersamarbejde indskrænkes til at angå samarbejde om koordinering blandt andet i forbindelse med overenskomster mv.

Statens Kunstråd foreslår, at bestemmelsen også skal fastlægge Det Københavnske Teatersamarbejdes forpligtelse i forhold til åben scene i København.

Kommentarer

Hensigten med at yde tilskuddene under Det Københavnske Teatersamarbejde er, at understøtte et varieret teaterudbud i København og på Frederiksberg. Derfor er tilskuddet også knyttet sammen med en koordinering af den samlede profil for den gruppe teatre, som indgår i Det Københavnske Teatersamarbejde. Og derfor er det et krav, i lovforslaget, at det enkelte teaters profil fastlægges i de aftaler, som indgås mellem bestyrelsen for Det Københavnske Teatersamarbejde og teatrene. Da profilerne er en del af flerårsaftalerne mellem det enkelte teater og bestyrelsen for Det Københavnske Teatersamarbejde, vil de blive fastlagt ved den dialog mellem parterne, som går forud for aftalerne.

Ad 15. § 15, stk. 2

Scenekunstnere Uden Scene foreslår at bestemmelsen ændres til:

”Stk. 2. Teatrets basale aktivitet er en egenproduktion på mindst 1, normalt 2 årlige værker. Derudover er det teatrets opgave at stimulere interessen for scenekunst i lokalmiljøet blandt andet ved samarbejde med andre kulturaktører i miljøet, andre teatre og frie grupper. Teatret er forpligtet til en indsats for scenekunstens udvikling. Turnévirkosomhed kan indgå i aktiviteterne, men en væsentlig del af virksomheden skal være stationær.”

Kommentarer

I ovenstående foreslås blandt andet at ”Teatrets basale aktivitet er en egenproduktion på mindst 1, normalt 2 årlige værker”. Det var ikke en del af den politiske aftale at fjerne kravet til egnsteatrene om at have minimum to produktioner årligt. Det bør dog nævnes her, at problemstillingen har et uheldigt sammenfald med det forhold, at der i Bekendtgørelsen om egnsteatre var gledet en dispositionsbestemmelse ud som gjorde det muligt for tidligere godkendte egnsteatre med kun en årlig produktion at modtage refusion.

Ad 16. § 15 a, stk. 7

Jørn Langsted fra Afdeling for Dramaturgi ved Institut for Æstetiske fag på Aarhus Universitet finder, at maksimumsgrænsen bør fjernes for egnsteatre også og kritiserer dispensationsreglerne i bestemmelsen for at være kringlede.

Kommentarer

Et forslag om helt at fjerne maksimumsgrænsen også for egnsteatre blev behandlet ved de politiske forhandlinger forud for indgåelsen af Aftale om en række ændringer på teaterområdet af 21. juni 2011. Det var aftaleparternes holdning, at en fjernelse af maksimumsgrænsen ville indebære en risiko for at store egnsteatre ville komme til at lægge beslag på en for stor del af bevillingen på bekostning af de mindre egnsteatre, hvorved de mindste egnsteatre risikerer at bukke under. Derfor blev det besluttet at beholde en maksimumsgrænse, men hæve den med 1 mio. kr. årligt.

Ad 17. § 15 c, stk. 2 og 3

Statens Kunstråd undrer sig over, at det skal nævnes i Teaterloven, at der skal afsættes bevilling til netop udvikling af egnsteatre. Rådet henviser til, at der i forvejen er praksis for at Statens Kunstråd – uden hjemmel i loven – men med hjemmel i finansloven eller tipsaktstykket får adgang til at disponere over øremærkede bevillinger. Statens Kunstråd giver udtryk for, at en øremærkning på finansloven overflødiggør bestemmelsen i loven.

Statens Kunstråd anbefaler, at besparelsen, der opnås ved at egnsteaterkonsulentordningen nedlægges, overføres til kvalitetsudviklingspuljen til egnsteater.

Kommentarer

Teatermiljøet giver udtryk for, at udvikling af egnsteatre er en meget væsentlig opgave, der kommer det samlede teaterliv i Danmark til gode. Ved at nævne opgaven i Teaterlovens § 15 c, stk. 1, som lyder: "Staten kan indenfor en beløbsramme, der fastsættes på finansloven, yde tilskud til kvalitetsudviklingsprojekter på egnsteatre" er det understreget, at netop udvikling af egnsteatre har særlig vægt.

Ad 18. § 16

En del aktører i teatermiljøet beklager eller er betænkelige ved nedlæggelsen af egnsteaterkonsulentordningen. Disse er: Danmarks Teaterforeninger, Dansk Kunstneråd, Danske dramatikere, Dansk Skuespillerforbund, Foreningen af Danske Dramaturger, Scenekunstnere Uden Scene, Teatrenes Interesseorganisation (TIO) og Scenekunstnetværket i Region Midtjylland.

Som følge af nedlæggelsen følger en række bekymringer som særligt angår mulig reduktion af egnsteatrene kvalitetsniveau og vigtigheden i at armslængdeorganet, Statens Kunstråd, har mulighed for at foretage kunstfaglige vurderinger af egnsteatrene. Dette nævnes af Danmarks Teaterforeninger, Dansk Kunstneråd, Dansk skuespillerforbund, Scenekunstnere Uden Scene, Teatrenes Interesseorganisation (TIO), Scenekunstnetværket i Region Midtjylland og Statens Kunstråd.

Foreningen af Danske Dramaturger mener, at nedlæggelsen af egnsteaterkonsulentordningen vil betyde, at egnsteatrene kommer til at stå uden noget formuleret udviklingsperspektiv, hvilket vil svække visionerne på området.

Scenekunstnere Uden Scene mener, at det er et problem at nedlæggelsen af egnsteaterkonsulentordningen vil betyde, at der ikke længere er nogen form for evaluering af kvaliteten indeholdt i loven. Scenekunstnere Uden Scene foreslår, at Statens Kunstråds scenekunstudvalg fortsat bør kunne påpege, hvis der er teatre, der ikke lever op til lovens krav.

Sammenslutningen af Danske Scenografer støtter derimod nedlæggelsen af egnsteaterkonsulentordningen, men udtrykker bekymring for Statens Kunstråds scenekunstudvalgs mulighed for at gennemskue eksterne og interne relationer i teatrenes

strukturelle og økonomiske forhold.

Statens Kunstråd anfører, at rådet anser det for vigtigt, at egnsteatrenes kunstneriske niveau fortsat vurderes. Foreningen af Danske Dramaturger og Statens Kunstråd gør samtidig opmærksom på, at det vil øge arbejdsbyrden på Statens Kunstråd og øge udgiften til rejser, hvis opgaven overføres hertil.

Kommentarer

Nedlæggelsen af egnsteaterordningen fastholdes. Baggrunden for dette er, at der ved de politiske forhandlinger om Aftalen om en række ændringer på teaterområdet af 21. juni 2011 var bred politisk enighed om, at de enkelte kommuner er de bedst kvalificerede til at foretage den nødvendige vurdering af egnsteatrene. Kommunerne kan med udgangspunkt i konkret viden om teatrets virke i lokalsamfundet foretage en vurdering af om teatret lever op til de lokale behov såvel kvalitetsmæssigt som på anden vis. Kvalitetsvurderingen af egnsteatrene overføres således ikke til Statens Kunstråd, men indgår som en del af kommunernes vurdering af, hvorvidt man fortsat ønsker at støtte teatrene.

Ad 19 § 16 b, stk. 4

Statens Kunstråd og Sammenslutningen af Danske Scenografer bifalder, at maksimumsgrænsen for tilskud til små storbyteatre ophæves.

Ad 20. § 18, stk. 1

Jørn Langsted fra Afdeling for Dramaturgi ved Institut for Æstetiske fag på Aarhus Universitet fremhæver, at ændringen i bestemmelsen ikke er omfattet af det politiske forlig og udtrykker bekymring for, at ændringen vil give store teatre, som er omfattet af lovens andre støtteordninger vil lægge beslag på for mange tilskudsmidler. Jørn Langsted fra Afdeling for Dramaturgi ved Institut for Æstetiske fag på Aarhus Universitet foreslår en ændring af bestemmelsen i litra 1 til:

”1) stationær, turnerende og opsøgende virksomhed på mindre teatre, teatergrupper og teatre uden egen scene, inkl. disse teatres samarbejde med andre teatre.”

Statens Kunstråd anbefaler en ændret formulering af bestemmelsens i § 18, stk. 1, så ordet teater erstattes af ordet scenekunst. Bestemmelsen foreslås at lyde:

”§ 18. Statens Kunstråd kan indenfor en på de årlige finanslove fastsat beløbsramme yde støtte til:

- 1) stationær og turnerende samt opsøgende scenekunstvirksomhed med fokus på mindre teatre, scenekunstgrupper og scenekunstnere uden egen scene,
- 2) fremme af ny dansk scenekunst
- 3) anskaffelse af teknisk udstyr m.v. samt i særlige tilfælde indretning af lokaler til scenekunstformål,
- 4) fremme af internationale scenekunstaktiviteter og samarbejde,
- 5) andre aktiviteter, der kan fremme lovens formål.”

Foreningen af Uafhængige Scenekunstnere mener, at ordvalget i bestemmelsen betyder, at den professionelle ikke-institutionelle scenekunst bliver usynlig og foreslår ændringer til § 18, stk. 1 litra 1, 3 og 4. Forslagene til ændring af litra 1 og 3 er ens-

lydende med forslagene fra Statens Kunstråd og forslaget til ændring af litra 4 er følgende:

”4) fremme af scenekunstens internationale aktiviteter og samarbejde,”

Statens Kunstråd bifalder den foreslåede ændring af bestemmelsen, som betyder, at rådets støtteområde afgrænses positivt modsat den gældende lov, hvor det fremgår, hvad rådet ikke må yde tilskud til. Statens Kunstråd ser positivt på, at det foreslås at kunstrådet også kan yde tilskud til internationale aktiviteter og samarbejde.

Dansk Kunstnerråd bifalder, at der åbnes mulighed for samarbejde mellem store og små teatre, men anbefaler, at denne ændring er til stadig vurdering, særligt for at opretholde, at det ikke er hensigten, at Statens Kunstråd kan yde direkte tilskud til de store teatre. Teatercentrum finder det også attraktivt med fleksible støttemuligheder, men frygter samtidig, at puljen til de primære ansøgere vil blive udhulet. Desuden mener Teatercentrum, at nye samarbejder bør følges op af en større bevilling til Statens Kunstråds Scenekunstudvalg. Endeligt mener Teatercentrum at mindst 25 % af den samlede teaterstøtte bør gå til produktion af scenekunst til publikummer under 18 år.

Dansk Skuespillerforbund finder det dybt problematisk, at Statens Kunstråd nu vil kunne yde støtte til alle teatre, fordi der vil blive for mange om den samme bevilling. Dansk Skuespillerforbund mener, at forslaget bør følges op af en fordobling af den bevilling som fordeles af Statens Kunstråds scenekunstudvalg.

Danske Teatres Fællesorganisation er positive overfor muligheden for at Statens Kunstråd foreslås fremover at kunne støtte tværgående samarbejde mellem store og små aktører.

Teatrenes Interesseorganisation (TIO) bifalder opprioriteringen af det internationale område, men påpeger, at der bør følge en øget bevilling med indsatsen. Desuden anbefaler TIO, at andre midler til det internationale arbejde som i dag administreres af Kunststyrelsen, overflyttes til Statens Kunstråds Scenekunstudvalg, således at midlerne kommer flere til gavn og administreres tættere på teatrene. Endeligt ønsker TIO, at Scenekunstudvalget tildeles flere midler, så råderummet for scenekunstnerisk faglighed forøges.

Danske Dramaturger udtrykker tilfredshed med at internationalisering foreslås som et tilskudsområde, men mener at lovforslaget er uambitiøst, fordi arbejde med internationalisering ikke kræves andre steder.

Kommentarer

Aftalen om en række ændringer på teaterområdet af 21. juni 2011 lægger fast, at Statens Kunstråds Scenekunstudvalg skal løfte et ansvar for internationalisering på linje med Statens Kunstråds øvrige ansvarsområder på scenekunstoprådet. Det har givet anledning til indføjelser af kravet i § 18, stk. 1. Desuden er formuleringen i bestemmelsen justeret i konsekvens af ændringerne for landsdelsscenerne, de turnerende teatre og Det Københavnske Teatersamarbejde.

Den gældende formulering af litra 1, hvor tilskud ikke må ydes til Det Kongelige Teater, landsdelsscenerne, de turnerende teatre og Det Københavnske Teatersamarbejde har vist sig at stille sig hindrende for projekter i samarbejde mellem de mindre teatre og disse store teatre. Fordi samarbejdet med et stort teater om et projekt på forhånd udelukker tilskud til projektet. For at tilskynde til samarbejde på tværs af teatrene er bestemmelsen ændret, så tilskud til sådanne projekter bliver muligt. Det er ikke hensigten, at tilskud ydet af puljen kan ydes til projekter, som gennemføres udelukkende i et af de store teatres regi. Dette fremgår allerede i bemærkningerne til lovforslagets enkelte bestemmelser § 1 nr. 20, som præciserer, at støtten ved et samarbejde mellem et lille og et stort teater altid tilfalder det lille teater. Bemærkningen vil blive præciseret i overensstemmelse med ovenstående.

Bestemmelsen i § 18, stk. 1, litra 1) vil i lyset af hørings svarene blive ændret til:

"1) stationær, turnerende og opsøgende virksomhed på mindre teatre, teatergrupper og teatre uden egen scene, inklusiv disse teatres samarbejde med andre teatre,".

Bestemmelsens ordlyd ændres ikke som foreslået i hørings svarene, så der refereres til scenekunst frem for teater. Det skyldes, at der i Teaterlovens øvrige bestemmelser er anvendt terminologien "teater", og det vurderes som uhensigtsmæssigt at arbejde med forskellig terminologi i forskellige dele af loven. I bemærkningerne til lovforslaget, indledningen, er det defineret, hvordan teaterbegrebet anvendes i loven, herunder hvilke typer scenekunst, der omfattes af Teaterlovens bestemmelser. Denne definition er indarbejdet for netop for at understrege, at loven omfatter meget mere end traditionelt teater.

Ad 21. § 23

Jørn Langsted fra Afdeling for Dramaturgi ved Institut for Æstetiske fag på Aarhus Universitet udtrykker tilfredshed med at bestemmelsen foreslås at udgå, og anfører, at det forekommer unødvendigt og stridende mod armslængdeprincippet, at kulturministeren har mulighed for at gribe ind i Statens Kunstråds Scenekunstudvalgs støttefordeling.

Statens Kunstråd glæder sig over at ministerens mulighed for at gribe ind i Statens Kunstråds beslutningskompetence bliver ophævet.

Ad 22. § 24, stk. 2

Danmarks Teaterforeninger hilser den foreslåede ændring velkommen og ser frem til udmøntningen af den nye formulering i en revideret bekendtgørelse om formidlingsordningen.

Danske Dramatikere understreger betydningen af, at presset på at få etableret en fælles, specialiseret moderne billetkøbsordning opretholdes.

Statens Kunstråd tilslutter sig den foreslåede ændring af bestemmelsen og imødeser, at den nye bekendtgørelse om formidlingsordningen sendes i høring.

Teaterbilletter.dk tilslutter sig at maksimum for markedsføring og administration ophæves og bemærker desuden betydningen af, også fremover, at fastholde differencierede tilskudssatser for rabatordninger, så billetter solgt til børn og unge tilgodeses i særlig grad. Teaterbilletter.dk lægger også vægt på at der i lov og bekendtgørelse søges skabt incitament til en samlet løsning for udbud af teaterbilletter fra alle teatre.

Kommentarer

I overensstemmelse med den politiske aftale vil formidlingsordningen inden længe blive drøftet i forligskredsen. Bekendtgørelsen om formidlingsordningen vil herefter blive endeligt udarbejdet og sendt i høring.

Ad 23. § 26

Dansk Artistforbund efterlyser en forklaring i forslagets bemærkninger af, hvem der efter nedlæggelse af UBOT skal udpege 2 af 5 medlemmer i Refusionsudvalget (vedrørende børneteater). Dansk Artistforbund foreslår, at Statens Kunstfonds scenekunststudvalg overtager ansvaret for udpegning af de to medlemmer.

Teatrenes Interesseorganisation (TIO) ser positivt på ændringerne omkring UBOT, men påpeger at det er vigtigt at sikre de producerende teatres repræsentation i den nye bestyrelse for Teatercentrum.

Teatercentrum bifalder nedlæggelsen af UBOT som udvalg, såfremt UBOTs bevilling overgår til Teatercentrum.

Kommentarer

Det foreslås i den politiske aftale såvel som i lovforslaget, at UBOT nedlægges som statsligt udvalg, og at udvalgets bevilling og opgave videreføres i regi af Teatercentrum. Det er desuden hensigten, jævnfør lovbemærkningerne til de enkelte bestemmelser i lovforslaget, at lade Teatercentrum blive omfattet af § 5-bestemmelserne i Teaterloven. Her tilstræbes det, at teatre og institutioner med særlige opgaver forvaltes efter samme regelsæt, herunder sammensætning og udpegning af bestyrelser.

Dansk Artistforbund efterlyser en forklaring i lovforslagets bemærkninger, om hvem der ved UBOTs nedlæggelse skal udpege de 2 af 5 medlemmer til Refusionsudvalget vedrørende børneteater. Dette spørgsmål er ikke en del af lovforslaget og derfor ikke kommenteret i forbindelse med dette. Udpegningerne fastlægges derimod på bekendtgørelsesniveau og der vil således blive taget stilling til dette forhold i en ny bekendtgørelse for Børneteaterfusionsordningen.

Ad 24. § 31

Teatrenes Interesseorganisation (TIO) anfægter at § 31. stk. 1 er faldet ud. TIO mener, at den offentlige hovedtilskudsyder også fremover skal godkende ansættelser af teaterledelsen og de vilkår, der gælder for ansættelsen, så der fortsat er kontrol med løn og ansættelsesvilkår for teaterledere.

Jørn Langsted fra Afdeling for Dramaturgi ved Institut for Æstetiske fag på Aarhus

Universitet spørger, hvorfor formuleringen "uden kulturministerens godkendelse" i den gældende Teaterlovs § 31, stk. 2 ikke forslås fjernet. Jørn Langsted fra Afdeling for Dramaturgi ved Institut for Æstetiske fag på Aarhus Universitet mener, at kulturministerens mulighed for at godkende indskrænkninger i teaterledelsens ret til frit og uafhængigt at træffe bestemmelse om repertoire, engagement og øvrige kunstneriske spørgsmål strider mod generelle fundamentale principper for den kunstneriske ytringsfrihed.

Kommentarer

Et væsentligt politisk sigte i Aftale om en række ændringer på teaterområdet af 21. juni 2011 var at give en række teatre mere selvbestemmelse. Det er som led i udmøntningen af denne intention, at bestemmelsen i den gældende Teaterlovs § 31, stk. 1 falder bort. En fastholdelse af bestemmelsen ville blandt andet betyde, at de enkelte teatre i Det Københavnske Teatersamarbejde skulle have ansættelsen af teaterledere godkendt af hovedtilskudsyderen, hvilket stemmer dårligt overens med den øgede selvbestemmelse de enkelte teatres bestyrelse får med lovforslaget. Heller ikke for de øvrige teatre anses det for i overensstemmelse med den politiske intention om at undgå detailregulering, at staten eller anden hovedtilskudsyder skal godkende ansættelser.

For så vidt angår gældende lovs § 31, stk. 2 sigter bestemmelsen på beskytte teaterledelserne mod indgriben i deres kunstneriske frihed, i og med, at en sådan indgriben ikke kan ske uden kulturministerens godkendelse. En eventuel godkendelse vil typisk være affødt af hensynet til teatrets fortsatte videreførelse.

Materiale vedlagt

Liste over høringsparter med markering af hvilke, der har svaret

Modtagne hørings svar

Ane Kathrine Lærkesen og Maria Gadegaard
Departementet